

Україна
Донецький окружний адміністративний суд
У Х В А Л А
про процесуальне правонаступництво
на стороні відповідача

01 червня 2022 року

Справа №200/15767/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі:
головуючого судді Кравченко Т.О.,

розглянув в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін в письмовому провадженні за наявними у справі матеріалами адміністративну справу за позовом Садловського Євгена Васильовича до Головного управління ДПС у Донецькій області про визнання протиправними та скасування податкових повідомлень-рішень,

встановив:

12 листопада 2021 року до Донецького окружного адміністративного суду надійшов адміністративний позов Садловського Євгена Васильовича (далі – позивач) до Головного управління ДПС у Донецькій області (далі – відповідач, ГУ ДПС у Донецькій області), в якому позивач просив:

- визнати протиправним та скасувати податкове повідомлення-рішення ГУ ДПС у Донецькій області від 08 вересня 2021 року № 43538.17-1315, яким визначено Садловському Є.В. суму податкового зобов'язання з орендної плати фізичних осіб за 2017 рік у розмірі 50 231,90 грн.

В обґрунтування заявлених вимог позивач вказує на те, що, податкове-повідомлення рішення, яке є предметом спору, переоформлено податковим органом після того як в судовому порядку було визнано протиправним та скасовано податкове повідомлення-рішення від 27 липня 2017 року № 43538.17-1315.

Ухвалою від 18 листопада 2021 року позовна заява була залишена без руху.

Недоліки позовної заяви позивач усунув у строк та у спосіб, що визначені судом.

01 грудня 2022 року суд постановив ухвалу про прийняття позовної заяви та відкриття провадження у справі; вирішив розглядати справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами; встановив строк для подання заяв по суті справи.

Про відкриття провадження у справі сторони повідомлені в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України (далі – КАС).

ГУ ДПС у Донецькій області звернулося до суду з заявою, в якій просить замінити його в порядку процесуального правонаступництва на Головне управління ДПС у Донецькій області як відокремлений підрозділ Державної податкової служби України.

Розглядаючи заяву по суті, суд виходить з такого.

19 червня 2019 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 537 «Про утворення територіальних органів Державної податкової служби» (далі – Постанова КМУ №

*306*5267733*1*2*

537).

На підставі п. 1 постанови КМУ № 537 як юридична особа публічного права утворене Головне управління ДПС у Донецькій області (далі – ГУ ДПС у Донецькій області).

ГУ ДПС у Донецькій області (ідентифікаційний код: 43142826) зареєстроване як юридична особа 31 липня 2019 року.

Відповідно до ст. 21-1 Закону України від 17 березня 2011 року № 3166-VI «Про центральні органи виконавчої влади» (далі – Закон № 3166) територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, можуть утворюватися в межах граничної чисельності державних службовців та працівників відповідного центрального органу виконавчої влади і коштів, передбачених на утримання центрального органу виконавчої влади, ліквідуватися, реорганізовуватися керівником відповідного центрального органу виконавчої влади як відокремлені підрозділи центрального органу виконавчої влади за погодженням з міністром, який спрямовує та координує діяльність такого центрального органу виконавчої влади.

Згідно з ч. 2 ст. 21-1 Закону № 3166 територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, визначені частиною першою цієї статті, утворюються без статусу юридичної особи та є органами державної влади, можуть мати окремий баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк зі своїм найменуванням та із зображенням Державного Герба України.

Відповідно до ч. 3 ст. 21-1 Закону № 3166 положення про територіальний орган як відокремлений підрозділ центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, положення про територіальний орган як відокремлений підрозділ центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, затверджуються керівником відповідного центрального органу виконавчої влади за погодженням з міністром, який спрямовує та координує діяльність такого центрального органу виконавчої влади.

Ч. 4 ст. 21-1 Закону № 3166 визначено, що керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, може делегувати керівнику територіального органу як відокремленого підрозділу такого центрального органу виконавчої влади окремі повноваження відповідно до положення про такий територіальний орган.

Згідно з ч. 5 ст. 21-1 Закону № 3166 територіальні органи як відокремлені підрозділи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, територіальні органи як відокремлені підрозділи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, створюються і припиняються в порядку, визначеному законодавством.

30 вересня 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 893 «Деякі питання територіальних органів Державної податкової служби» (далі – Постанова КМУ № 893).

П. 1 постанови КМУ № 893 передбачав ліквідацію як юридичних осіб публічного права територіальних органів Державної податкової служби, в тому числі ГУ ДПС у Донецькій області.

п. 2 постанови КМУ № 893 встановлено, що

територіальні органи Державної податкової служби, що ліквідуються відповідно до п. 1 цієї постанови, продовжують здійснювати свої повноваження та функції до утворення Державною податковою службою територіальних органів згідно з абзацом четвертим п. 3 цієї постанови та прийняття рішення про можливість забезпечення здійснення такими органами повноважень та функцій територіальних органів, що ліквідуються. Таке рішення

приймається Державною податковою службою після здійснення заходів, пов'язаних із внесенням до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань даних про територіальні органи Державної податкової служби, що будуть утворені згідно з абзацом четвертим пункту 3 цієї постанови, як відокремлені підрозділи юридичної особи публічного права, затвердженням положень про них, структур, штатних розписів, кошторисів та заповненням 30 відсотків вакансій;

права та обов'язки територіальних органів Державної податкової служби, що ліквідуються відповідно до пункту 1 цієї постанови, переходять Державній податковій службі та її територіальним органам у межах, визначених положеннями про Державну податкову службу та її територіальні органи;

П. 3 постанови КМУ № 893 Державній податковій службі доручено забезпечити утворення територіальних органів Державної податкової служби відповідно до ст. 21-1 Закону № 3166.

30 вересня 2020 року Державна податкова служба України видала наказ № 529 «Про утворення територіальних органів Державної податкової служби».

На підставі п. 1 цього наказу утворені як відокремлені підрозділи Державної податкової служби територіальні органи за переліком згідно з додатком, в тому числі Головне управління ДПС у Донецькій області.

З 20 жовтня 2020 року ГУ ДПС у Донецькій області перебуває в стані припинення. (На час розгляду питання правонаступництва державна реєстрація припинення ГУ ДПС у Донецькій області як юридичної особи не проведена).

Відомості ЄДР свідчать, що Державна податкова служба України (ідентифікаційний код: 43005393) зареєстрована як юридична особа 17 травня 2019 року.

В структуру ДПС на правах відокремленого підрозділу входить Головне управління ДПС у Донецькій області (код ЄДРПОУ ВП: 44070187).

24 грудня 2020 року ДПС видала наказ № 755 «Про початок забезпечення здійснення територіальними органами ДПС повноважень та функцій».

П. 1 цього наказу передбачав: «Розпочати з 01.01.2021 здійснення територіальними органами ДПС, утвореними як її відокремлені підрозділи згідно з наказом ДПС від 30 вересня 2020 року № 529 «Про утворення територіальних органів Державної податкової служби», повноважень та функцій територіальних органів ДПС, що ліквідуються відповідно до пункту 1 постанови 893».

Крім того, відповідно до п. 1 Положення про Головне управління ДПС у Донецькій області, затвердженого наказом ДПС України від 12 листопада 2020 року № 643 (із змінами, внесеними наказом ДПС від 04 березня 2021 року № 264), Головне управління ДПС у Донецькій області (далі – ГУ ДПС) є територіальним органом утвореним на правах відокремленого підрозділу Державної податкової служби України (далі – ДПС).

ГУ ДПС забезпечує реалізацію повноважень ДПС на території Донецької області.

ГУ ДПС є правонаступником майна, права та обов'язків ГУ ДПС у Донецькій області (код ЄДРПОУ 43142826).

Згідно з п. 15 Положення про Головне управління ДПС у Донецькій області ГУ ДПС утворюється без статусу юридичної особи та є органом державної влади, має окремий баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк зі своїм найменуванням та із зображенням Державного Герба України, є розпорядником бюджетних коштів.

За визначенням, наведеним у п. 7 ч. 1 ст. 4 КАС, суб'єкт владних повноважень - орган державної влади (у тому числі без статусу юридичної особи), орган місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг.

Відповідно до ч. 1 ст. 43 КАС здатність мати процесуальні права та обов'язки в адміністративному судочинстві (адміністративна процесуальна правоздатність) визнається,

серед іншого, за органами державної влади, іншими державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

За правилами ч. 3 ст. 43 КАС здатність особисто здійснювати свої адміністративні процесуальні права та обов'язки, у тому числі доручати ведення справи представникові (адміністративна процесуальна дієздатність), належить, зокрема, органам державної влади, іншим державним органам, органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування, їх посадовим і службовим особам.

Питання процесуального правонаступництва регламентує ст. 52 КАС.

Відповідно до ст. 52 КАС у разі вибуття або заміни сторони чи третьої особи у відносинах, щодо яких виник спір, суд допускає на будь-якій стадії судового процесу заміну відповідної сторони чи третьої особи її правонаступником. Усі дії, вчинені в адміністративному процесі до вступу правонаступника, обов'язкові для нього в такій самій мірі, у якій вони були б обов'язкові для особи, яку він замінив.

При цьому суд враховує, що у спорах, які виникають з публічних правовідносин, де оскаржуються рішення (дії, бездіяльність) державного органу, пов'язані зі здійсненням функції від імені держави, стороною є сама держава в особі того чи іншого уповноваженого органу. Функції держави, які реалізовувалися ліквідованим органом, не можуть бути припинені та підлягають передачі іншим державним органам, за винятком того випадку, коли держава відмовляється від таких функцій взагалі.

Отже, правонаступництво у сфері управлінської діяльності органів державної влади (публічне правонаступництво) передбачає повне або часткове передання (набуття) адміністративної компетенції одного суб'єкта владних повноважень (суб'єкта публічної адміністрації) до іншого або внаслідок припинення первісного суб'єкта, або внаслідок повного чи часткового припинення його адміністративної компетенції.

Особливістю адміністративного (публічного) правонаступництва є те, що подія переходу прав та обов'язків, що відбувається із суб'єктами владних повноважень, сама собою повинна бути публічною та врегульованою нормами адміністративного права.

При цьому можна виділити дві форми адміністративного (публічного) правонаступництва: 1) фактичне (або компетенційне адміністративне правонаступництво), тобто таке, де вирішуються питання передачі фактичних повноважень від одного до іншого органу, посадової особи (або повноважень за компетенцією) та 2) процесуальне адміністративне (публічне) правонаступництво.

У разі ж відсутності правонаступників суд повинен залучити до участі у справі орган, до компетенції якого належить ухвалення рішення про усунення порушень прав, свобод чи інтересів позивача. У разі зменшення обсягу компетенції суб'єкта владних повноважень, не пов'язаного з припиненням його діяльності, до участі у справі як другий відповідач суд залучає іншого суб'єкта владних повноважень, до компетенції якого передані або належать функції чи повноваження щодо вирішення питання про відновлення порушених прав, свобод чи інтересів позивача.

Отже, підставою для переходу адміністративної компетенції від одного суб'єкта владних повноважень до іншого (набуття адміністративної компетенції) є подія, що відбулася із суб'єктом владних повноважень.

Для встановлення факту публічного правонаступництва визначальним є встановлення або припинення первісного суб'єкта, або перехід повністю чи частково його функцій (адміністративної компетенції) до іншого органу.

Враховуючи встановлені судом обставини щодо наявності правонаступництва між Головним управлінням ДПС у Донецькій області та Головним управлінням ДПС у Донецькій області як відокремленим підрозділом Державної податкової служби України, що розпочав здійснення своїх повноважень та функцій з 01 січня 2021 року, суд дійшов висновку про наявність підстав для процесуального правонаступництва на стороні відповідача, а саме його заміни правонаступником – Головним управлінням ДПС у Донецькій області (код ЄДРПОУ

ВП: 44070187, місцезнаходження: 87515, Донецька обл., м. Маріуполь, вул. Італійська, буд. 59).

Керуючись ст. ст. 4, 43, 52, 241, 248, 256 Кодексу адміністративного судочинства України,

ухвалив:

1. Заяву Головного управління ДПС у Донецькій області про процесуальне правонаступництво – задовольнити.

2. Допустити процесуальне правонаступництво у справі, замінивши відповідача – Головне управління ДПС у Донецькій області (ідентифікаційний код: 43142826) його правонаступником – Головним управлінням ДПС у Донецькій області (код ЄДРПОУ ВП: 44070187, місцезнаходження: 87515, Донецька обл., м. Маріуполь, вул. Італійська, буд. 59).

3. Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання суддею і оскарженню не підлягає.

Суддя

Т.О. Кравченко

*306*5267733*1*2*